

Styre: Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Styresak: 66 / 17

Møtedato: 12.09.2017

Dato: 01.09.2017

Arkivsaksnr: 2017/11245-INC

Orientering om opptak høsten 2017 - Det samfunnsvitenskapelige fakultet

---

Bakgrunn

Denne orienteringssaken omhandler de ulike opptakene ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet høsten 2017. Opptaket omfatter det nasjonale Samordna opptak til lavere grads studier, mastergradsstudier, intern programovergang, poststudierett og hospitantopptak. Det gis også en orientering om opptaket til Praktisk-pedagogisk Utdanning (PPU).

Opptak til lavere grad – Samordna opptak

Hovedopptaket i Samordna opptak til lavere grads studier ble gjennomført 15. juli. Fakultetet hadde en opptaksramme på 981 studieplasser. Dette er 9 flere enn i fjor og skyldes at fakultetet fikk tildelt 15 nye studieplasser til IKT satsing i løpet av sommeren, samt at noen årsstudieplasser har blitt omgjort til bachelorstudieplasser. De nye studieplassene ble fordelt til bachelorprogrammet i informasjonsvitenskap og bachelorprogrammet i medie- og interaksjonsdesign.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har svært populære studieprogram og hadde 2144 primærsøkere til våre fag. Det tilsvarende tallet i 2016 var 2321. Det var 1444 som takket ja til plass i hovedopptaket, 79 flere enn i fjor. Vi ønsker å gi mange muligheten til å studere hos oss og å utnytte kapasiteten på studieprogrammene godt, samtidig som det har vært en prioritering å få gode karaktergrenser i alle fag. Ved tilførsel av nye studieplasser forventes det at fakultetene justerer studentopptaket i tråd med departementets føringer og manglende måloppnåelse kan føre til refordeling av studieplassene.

I vurderingen av hvor mange tilbud vi skulle sende ut har fakultetet lagt særlig vekt på at mange nye studenter semesterregistrerer seg, men så avslutter studiene i løpet av sitt første semester på bachelorprogrammene. Det har også blitt tatt hensyn til antallet førsteprioritetssøkere og søkere på venteliste til hvert enkelt program.

I tabell 1 gir vi en oversikt over antallet studieplasser vi har pr. program, antall søkere som har programmet som førstevalg pr. 15. april (primærsøkere), hvor mange tilbud vi har sendt ut, antall ja-svar og antall studenter som har møtt, det vil si semesterregistrert seg innen 1. september.

Tabell 1: Opptak til lavere grads studier høsten 2017 (Samordna opptak)

Program	Studieplasser	Primærsøkere	Tilbud	Møtt
Bachelorprogram i administrasjon og organisasjonsvitenskap	86	145	225	95
Bachelorprogram i europastudier	30	28	46	28
Bachelorprogram i geografi	56	50	45	24
Bachelorprogram i informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)	20	47	47	28
Bachelorprogram i informasjonsvitenskap	65	122	137	85
Bachelorprogram i journalistikk	22	141	55	26
Bachelorprogram i kognitiv vitenskap	22	120	73	48
Bachelorprogram i medie- og interaksjonsdesign	25	123	59	36
Bachelorprogram i medievitenskap	67	43	87	53
Bachelorprogram i politisk økonomi	20	34	58	31
Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	99	230	230	102
Bachelorprogram i sammenliknende politikk	95	166	233	163
Bachelorprogram i sosialantropologi	81	97	173	92
Bachelorprogram i sosiologi	88	101	232	127
Bachelorprogram i TV-produksjon	22	185	57	29
Profesjonsstudium i samfunnsøkonomi	22	42	74	27
Årsstudium i administrasjon og organisasjonsvitenskap	22	85	90	33
Årsstudium i geografi	22	40	30	15
Årsstudium i informasjonsvitenskap	10	74	46	22
Årsstudium i medievitenskap	21	25	48	25
Årsstudium i samfunnsøkonomi	21	79	66	34
Årsstudium i sammenliknende politikk	22	47	68	32
Årsstudium i sosialantropologi	22	55	66	31
Årsstudium i sosiologi	21	65	64	31
Totalt	981	2144	2309	1217

Ved fristen for semesterregistrering 1. september var tallet på antall møtte studenter 1217. Tallet for møtte studenter høsten 2016 var 1215, mens tilsvarende tall for 2015 var 1131. Dette viser at vi har hatt en økning i opptakstallene de siste årene.

Vi hadde en relativt stor økning i antall årsstudenter i 2016. Dette tallet har vi forsøkt å redusere i årets opptak. Det har vært en prioritet å ta inn så mange gradsstudenter som mulig heller enn årsstudenter som har en kortere studietilværelse ved UiB. Samtidig er karaktergrensene fortsatt høye på årsstudiene, så dette er gode studenter som det er viktig å rekruttere inn i bachelorprogrammene gjennom intern programovergang. Der det har vært lave søkertall til bachelorprogrammene har vi supplert med årsstudenter der karaktergrensene har tillatt det.

Opptak til høyere grad – Masteropptak

Til høstsemesteret 2017 ble det gjennomført lokalt opptak til 11 norskspråklige disiplinprogram og tre engelskspråklige program. I 2015 åpnet vi for tidligopptak på alle de norskspråklige masterprogrammene i opptaket, og dette har vi videreført. Målsettingen er å gi tilbud om studieplass tidligere til søkere som allerede kvalifiserer til opptak ved søknadstidspunktet for å konkurrere med eventuelle andre institusjoner om disse søkerne. Erfaringene med ordningen vært positive, både fra instituttene og fakultetets side. Fakultetet vil derfor fortsette med tidligopptak for de norskspråklige programmene også i senere opptak. Unntaket er de tre nye praktiske masterprogrammene ved Institutt for informasjons- og medievitenskap som hadde sine første opptak høsten 2017. Siden disse programmene har andre opptakskrav i tillegg til de som er vanlig på andre program, og dessuten begrenset plass, ble det bestemt å ikke ha tidligopptak for disse programmene.

Høsten 2017 fikk de søkerne som fikk tidligopptak også en tidligere svarfrist, og det ble opprettet studieplasser til dem som hadde takket ja når svarfristen gikk ut. Hensikten var å knytte søkerne til fakultetet før de eventuelt fikk svar fra andre opptak. Søkere som ikke hadde svart innen fristen fikk forlenget svarfristen til samme dato som resten av opptaket. Vi har ikke sett noen effekt av denne prøveordningen. Flere som takket ja tidlig har senere tatt kontakt for å trekke seg fra programmet, og ordningen var tungvint å administrere. Fakultetet er ikke innstilt på å fortsette med ordningen ved neste masteropptak.

Det ble ikke gjennomført suppleringsopptak etter svarfristen ved noen masterprogram høsten 2017. Når det gjelder karakterkrav fikk masterprogrammet i samfunnsøkonomi en grense på 35,00 poeng, mens grensen for de øvrige programmene ble på 30,00 poeng. Tabell 2 nedenfor viser søker og oppmøtetall for de norske masterprogrammene høsten 2017. Det er søkere med programmet som førsteprioritet (primærsøkere) som er oppgitt i tabellen.

Tabell 2: Søker- og oppmøtetall for norskspråklige masterprogram høsten 2017

Studieprogram	Søkere	Tilbud	Ja-svar	Møtt
Administrasjon og organisasjonsvitenskap	125	46	29	25
Geografi, miljø og landskapsgeografi	6	4	2	2
Geografi, naturgeografi	21	12	7	7
Geografi, økonomisk geografi, regional utvikling og planlegging	24	19	8	8
Geografi utvikling	3	2	0	0
Informasjonsvitenskap	39	26	15	15
Medievitenskap	45	34	21	18
Manusutvikling for serier	21	13	8	8
Medie- og interaksjonsdesign	24	12	10	10
Undersøkende journalistikk	23	10	5	4
Samfunnsøkonomi	141	39	17	15
Sammenliknende politikk	112	73	31	31
Sosialantropologi	43	27	19	18
Sosiologi	46	21	11	9
Totalt	673	338	183	170

Det var 673 primærsøkere til de norske masterprogrammene i 2017. Selv om søkertallet var noe høyere enn i 2016, var det en del studenter som ikke var kvalifisert. Vi sendte derfor ut omtrent like mange tilbud som i 2016. Vi fikk 183 ja-svar som er 10 færre enn i 2016 og pr 1. september er det 170 som har møtt i 2017 mot 177 i 2016.

Tabell 3 viser utviklingen av antall møtt fra 2014 til 2017 for de norske masterprogrammene.

Tabell 3: Møtt-tall 2014- 2017

Program	Møtt 2014	Møtt 2015	Møtt 2016	Møtt 2017
Mastergradsstudium i administrasjon og organisasjonsvitenskap	21	25	28	25
Mastergradsstudium i geografi - miljø- og landskapsgeografi	2	8	3	2
Mastergradsstudium i geografi - naturgeografi	6	6	9	7
Mastergradsstudium i geografi - utviklingsgeografi	3	4	1	0
Mastergradsstudium i geografi-Øk. geogr, regional utvikling og planl.	8	3	9	8
Mastergradsstudium i informasjonsvitenskap	10	23	20	14
Mastergradsstudium i manusutvikling for serier				7
Mastergradsstudium i medie- og interaksjonsdesign				10
Mastergradsstudium i medievitenskap	20	20	21	18
Mastergradsstudium i samfunnsøkonomi	26	22	26	15
Mastergradsstudium i sammenliknende politikk	28	23	30	31
Mastergradsstudium i sosialantropologi	14	16	12	18
Mastergradsstudium i sosiologi	16	19	18	9
Masterprogram i undersøkende journalistikk				4
Totalt	154	169	177	168

Det er færre møtte studenter i 2017 enn i 2016, selv med tre nye program ved fakultetet. Nedgangen skyldes ikke lavere søkertall som vi ser av tabell 4.

Tabell 4: Primærsøkere 2015-2017

Studieprogram	Primærsøkere høst 2015	Primærsøkere høst 2016	Primærsøkere høst 2017
Administrasjon og organisasjonsvitenskap	123	119	125
Geografi	53	52	54
Informasjonsvitenskap	46	42	39
Medievitenskap	65	63	45
Manusutvikling for serier			21
Medie- og interaksjonsdesign			24
Undersøkende journalistikk			23
Samfunnsøkonomi	134	138	141
Sammenliknende politikk	120	121	112
Sosialantropologi	43	39	43
Sosiologi	55	55	46
Totalt norske program	639	629	673

Søkertallene til de norske masterprogrammene holder seg relativt stabile, med en viss oppgang i 2017. Vi har likevel et lavere møtt-tall i 2017 enn i 2016. Rekruttering til masterprogrammene vil være en prioritet fremover. Fakultetet har en opptaksramme på 270 plasser på masternivå. I budsjett for Universitetet i Bergen for 2017 (styresak 142/16) legges det opp til at en skal omfordele studieplasser etter et prinsipp om utnyttelsesgrad med sikte på å gjøre første omfordeling av studieplasser i budsjettet for 2019. Dersom vi ikke fyller rammene våre på master, kan vi risikere å miste studieplasser.

Internasjonalt opptak

Det er høsten 2017 registrert 283 innreisende utvekslingsstudenter, inkludert kortidsstudenter og programstudenter. Tilsvarende tall for 2016 var 247, så her har SV-fakultetet en god økning. Under ser vi oversikt over søker og oppmøtetall for de engelskspråklige masterprogrammene ved fakultetet høsten 2017.

Erasmus Mundus fellesgradsprogram i System Dynamics har høsten 2017 tatt opp det åttende og siste kullet under EU-finansiering. For å videreføre studieprogrammet i sin nåværende form, skal det søkes nye EU-midler.

Tabell 5: Søker- og oppmøtetall for engelskspråklige masterprogram høsten 2017

Studieprogram	Søkere Selv- finansierte	Søkere Søknads- web	Tilbud	Ja-svar	Møtt pr. 29.08.*
Development Geography	109	9	13	5	5
Public Administration	484	54	32	12	12
System Dynamics	160	36	65	34	33
Erasmus Mundus, System Dynamics	Egen opptaksmodell: 159		24	19	19
Totalt engelskspråklige studieprogram	1011		134	70	69

* Tallene er hentet fra FS. Offisielle tall rapporteres til DBH i oktober.

Tabell 5 viser søker og oppmøtetall for de engelskspråklige masterprogrammene høsten 2017. Kolonnen *selvfinansierte* gjelder søkere bosatt i utlandet som har søkt gjennom UiBs internasjonale opptak innen 1. desember 2016. Kolonnen *Søknadsweb* gjelder søkere bosatt i Norge som har søkt gjennom fakultetets lokale opptak innen 15. april 2017.

Møtt tall for høsten 2017 var 69 pr 29.08. Tilsvarende tall for 2016 var 37, så vi har rekruttert betydelig bedre til de engelskspråklige masterprogrammene i 2017 i forhold til 2016.

Andre lokale opptak ved fakultetet

Intern programovergang

Studenter på fakultetets bachelorprogram og årsstudier kan hvert semester søke om intern overgang til et bachelorprogram. Høsten 2017 har 83 studenter fått innvilget søknad om overgang. Tilsvarende tall for høsten 2016 var 62.

Hospitantordningen

Hospitantordningen gir studenter ved andre høyere utdanningsinstitusjoner i Norge mulighet til å ta enkeltemner ved fakultetet. Søkere som mangler 30 studiepoeng eller mindre av spesialiseringen for å få opptak til et masterprogram, kan også få tilbud om hospitantplass, det samme gjelder søkere til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Høsten 2017 har 16 søkere fått innvilget status som hospitanter, mot 22 søkere høsten 2016.

Poststudierett

Studenter som har fullført en bachelor- master- eller ph.d.-grad ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, kan søke fakultetet om å få en særskilt studierett frem mot neste Samordna opptak. Høsten 2017 har 45 søkere fått innvilget søknad om poststudierett, mens 71 søkere fikk innvilget søknad høsten 2016.

Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)

Praktisk-pedagogisk utdanning er et påbyggende årsstudium til en bachelor- eller mastergrad. Utdannelsen gir kompetanse til å arbeide som lektor eller adjunkt i ungdomsskole eller videregående skole. Opptakskravet til studiet er en bachelorgrad/180 studiepoeng eller mastergrad med minimum to faglige fordypninger på minst 60 studiepoeng. De faglige fordypningene må være innen fagområder der det tilbys fagdidaktikk ved UiB, og satt sammen av emner som gir god grunnleggende kjennskap til faget.

Ved SV-fakultetet tilbyr vi fire fagdidaktiske emner som del av det praktisk-pedagogiske studiet: mediefag, IT-fag, geografi og samfunnskunnskap. Med de angitte emnekombinasjonene kan studentene kvalifisere til PPU gjennom studier i medievitenskap, informasjonsvitenskap, geografi, sosiologi, sammenliknende politikk, sosialantropologi og administrasjon og organisasjonsvitenskap.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over opptakstallene til våre PPU-emner høsten 2017.

Tabell 6: Opptakstall PPU høsten 2017

Fagdidaktiske emner	Antall søkere	Tilbud	Ja-svar	Møtt pr. 30. 08
DIDASAK	211	64	39	37
DIDAGEO	47	17	11	11
DIDAMEVI	50	18	8	6
DIDAIT	31	5	3	4
Totalt	339	104	61	58

DIDAMEVI = mediefagsdidaktikk

DIDAIT = IT-didaktikk

DIDASAK = samfunnskunnskapsdidaktikk (sosiologi, adm.org., sam.pol., sos.ant.)

DIDAGEO = geografididaktikk

Årets søkertall har gått noe ned fra rekordåret 2016. Bakgrunnen for dette er sannsynligvis at det i 2016 ble annonsert fra Kunnskapsdepartementet at det allerede fra 2017 ville bli krav om mastergrad for å få opptak til PPU. Dette nye kravet ble imidlertid senere utsatt til 2019, men har nok allikevel bidratt til de høye søkertallene i 2016. Selv om vi fikk færre søkere i 2017 enn i 2016, var det likevel flere kvalifiserte søkere i år. Dette medførte at vi kunne sende ut 104 tilbud i 2017, mot 100 tilbud i 2016 og pr. 30 august hadde vi 58 møtte studenter mot 42 i 2016.

Tabellen under viser utviklingen i søkertall og antall møtte studenter fra 2015 til 2017.

Tabell 7: Søkertall til PPU ved SV-fakultetet 2015-2017

Fagdidaktiske emner	Søkertall 2015	Møtt 2015	Søkertall 2016	Møtt 2016	Søkertall 2017	Møtt 2017
DIDASAK	165	25	285	30	211	35
DIDAGEO	26	4	48	4	47	11
DIDAMEVI	52	8	81	6	50	5
DIDAIT	17	1	36	2	31	4
Totalt	260	38	450	42	339	55

Tabell 7 viser at vi har hatt en god utvikling i møtt-tall for PPU fra 2015 til 2017.

Forslag til vedtak:

Styret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet tar orienteringssaken om opptak til orientering.

Jan Erik Askildsen
dekan

Alette Gilhus Mykkeltvedt
fakultetsdirektør